

Szép hinni Istenben

Fontos az, hogy ne legyünk gyümölcstelen fa – Beszélgetés msgr. Huzsvár László nyugalmazott nagybecskereki megyés püspökkel egy élet tükrében

Msgr. Huzsvár László nyugalmazott megyés püspök a nagybecskereki plébánián fogadott, ugyanazzal a mosollyal és életkedvvel, mint néhány évvel ezelőtt. Az első emeletre menet örömmel vettem tudomásul, hogy még mindig tele van tervekkel, igaz, mint mondta, néha már nem arra viszik a lábait, amerre ő szeretné, de ez nem hátráltatja abban, hogy tovább élje a hitét. Ezúttal a püspök urat arra kértem, meséljen az életjáról.

A GYERMEKKORRÓL

– Gyermekkoromban Horgoson éltam, születtem horgosiak, én is horgosinak tartotam mindig magamat, noha az élettem folyamán igen sok irányban elmozdított a feladatokról. Emlékszem arra az ültetési helyre, ahol az édesapám kiszolgált a vevőket kereskedőként. A heti piacok alkalmával mindig ott volt mellette az édesanyám is, ott volt a kiszolgáló személyzet, két szék, két tanonc. Nagy forgalmú üzlet volt ez, ahol én szívesen megfordulham, és mint afféle minden után érdeklődő kislát, pislogtam és figyeltem, hogy ki mit vásárol, ki mit kér. Itt ragadt talán első alkalommal rám az, hogy hogyan lehet viszonyulni egyik embernek a másikhoz. Tanúja voltam, hogy a vevő hogyan alkudozik, és hogyan ajánlja édesapám az árakat, ez egy kép volt, amely később sokat segített abban, hogyan tudjak az emberekkel szót érteni, valakit valamire megkérni, vagy valamire rábeszéli esetleg lebeszéli. Nagyon sok horgosi emlék maradt meg bennem, ami nagyméretűben hozzájárult ahhoz, hogy soha szakadjak el tőle a falutól, ahol magamban itam mindazt, amit a falu nyújtott egy növekvő kislát számára. Ezután háborús évek következtek, Bácskát visszacsatolták Magyarországhoz, és születtem a szegedi piarista gimnáziumba szeretett volna írni, ezt én nagyon elrejtetem, és azt mondtam, hogy oda engem ne irassatok be, mert ott örökké immádózni kell. Így kerültem a szintén szegedi Klauzál Gábor Gimnáziumba.

■ Gyermekkorában mi szeretett volna lenni, ha felnőtt?

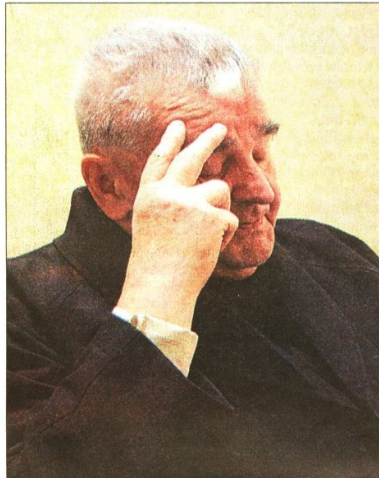
– Még öt éves koromban nagyon megtetszett a szegedi háziárokat nézve a lovak patáinak a kopogása azokon a szép sárga téglákon, és ezt követően én is állandóan klattyogtam, utánoztam. Azután, volt egy püspöki látogatás Horgoson, Budanovic Lajos jött akkor hozzánk, az emberek kint álltak az utcákon, bérálás volt, ugyanis akkor hét évente bérálták. Én is tátott szájjal figyeltem a béráló püspököt, és ezt követően, ha azt kérdeztek tőlem, hogy mond csak fiaeszkám, mi leszel, az én válaszum rendületlenül mindig az volt, hogy vagy kocsis, vagy püspök.

■ Mégis mikor döntött a papi hivatás mellett?

– A háború befejeztével visszaállítottam a határ, Szeged és Horgos a szovjet katonaság felvonulási zónája volt, és 1944 őszén bevonultak Horgosra az orosz csapatok. Én akkor kerültem kamaszkorba, szörnyű volt hallgatni, ahogy minden éjjel sikoltoznak a nők a faluban, a részeg szovjet katonák dorbozoltak, minden este érkezett egy újabb különítmény, azoknak a tagjait hátramaszával-négyessel beosztották a családokhoz. A családokknak kellett őket elhárítani, etetni. Horgos börtönmelő falu volt, a katonák rítortek a pincékre, és minden este lerészegedtek. A pubertás kort azzal a gondolattalvettem fel, amely bennem irtozatot, megdobbenést és szörnyű aggodalmat szült. Azzal a tudattal kellett élnem, hogy az én édesanyámat is megtámadhatják ezek a részeg katonák, látam a szörnyű, elcsigázott arcokat, borzasztó piszkos ruhájukat. A háború ugyanis elsősorban gyilkol, aztán ronscol, kifogat, teljes pszichikai deformáltságba dönt, és ezt kellett nekem akkor mind feldolgozni. Itt fogtam meg bennem, hogy a rosszat gyógyítani kell jóval, és ez a vágy hozta később létre bennem a papi hivatás választását, amikor később átkerültem Kanizsára.

GIMNÁZIUMI ÉVEK

– A kanizsai algimnáziumom voltam a tanulója, és azokban az években 1945/1946-ban, amikor a háború elmúlt és az emberek kezdtek bizakodni, hogy szebb napok érkeznek. Abban a családban, ahol lehettek kanizsai tanulóéveim, egy olyan kereszény példamutatóval szembesültem, amely teljesen átalakította. A családól Ferenc bácsi és Polcsi néni rögön az első naptól kezdve, maguk mellé ültettek este, és közösen végeztek a rózsafüzéren. Ezután, odamentek a falon függő szent család képe elé, letérdeltek, elmondtak egy bánt imát, és megkérték egymást, hogy a hét folyamán, ha netán egymást sértő viselkedésükkel megbántották, bocsánatot kapjanak a házastársuktól. Ezután

„A háború ugyanis elsősorban gyilkol, aztán ronscol, kifogat, teljes pszichikai deformáltságba dönt...”

következő imájukban Istentől kértek bocsánatot, erőt kértek arra, hogy egymásnak megbocsássonak. Ferenc bácsinak négy elemje volt, Polcsi néinek talán nem is volt meg mind a négy. A családi élet szépsége által az Isten kegyelme anyira megérintett engem, hogy ez az én számomra a teológiai fakultásnak a vezető tanítványa volt. Egy vágy keletkezett bennem, olyan volt ez, mint egy süttőgás, hogy nekem azt a pályát kell választanom, ami kialakítja az emberekben azt a fenséges szépséget, ami tulajdonképpen nem más, mint Isten szépsége ami visszatükröződik a családi életben. Ezért mentem el Zentrára, amikor már hamarosan az osztálytársaim részéről is, és a közelben így fogadtak, hogy ez a valaki egy olyan fiatalember, aki papnak készül. 1950-ben leérettségiztem, érettségi bizonyítványomat átadtam Szabadkán Budanovic püspöknek, aki jelezte, hogy hamarosan írásban is közli velem, hogy felvételt nyerem az egyházmegye kispapjai közé. Ez meg is történt, és a visszajelzésben már az is benne volt, hogy Zágrábba küld el.

A HIT SZOLGÁLATÁBAN

– Pappá Budanovic püspök szentelt Szabadkán 1957-ben, másnap Horgoson bemutatam első szentmisémet, erre egy hónapra pedig megkaptam első kinevezésemet, amely Szelenesára szólt, de az ottani plébánosnak sohasem volt kaplánja, és megijedt attól, hogy most jön egy kemény kötési fiatalember, ezért megírta a püspök atyának, hogy nem fogadjak el kinevezésemet. Így kerültem Topolyára. Fél év után, Budanovic püspök halálát követően Szabadkára kaptam kinevezést, a püspök titkára, valamint a Szent Teréz-plébánia segédlelkéje lettem.

VALLÁSI LAP SZÜLETIK

– Szabadkáról három és fél év után Verbászra kaptam kinevezést, ahol átvettem a plébániát. Ekkor Bácskából felkerestek paptestvéreim, hogy be kellene indítani egy vallási lapot. 1963 októberében beindítottuk a Hitéletet, először kétezer példányzámban, a karácsonyi szám már nyolcezer példányzámban került az olvasók elé. A Hitélet gyorsan megnövekedett az olvasók tetszését, és hamarosan 19 400 példányzámmal tornáztuk fel magunkat, felfigyelt ránk Magyarország, Csehszlovákia, Románia, tehát a régi Kárpát-medencében élő magyarság, és minden irányból rendelte a lapunkat. Ezenkívül egész Európából is érkeztek megrendelések, amerre magyarszörnyők vannak, például Németországból, Svájcól, Hollandiából, sőt, még Grünlandra és Fokföldre is küldték a lapot. Ezek az emberek örültek, hogy bácskai híreket olvashatnak, megjegyzéseket küldtek, kérdéseket tettek fel, kifejezettek jól működött a sajtóbarátság az olvasók és a kiadó között. Azonban

egy kellemetlen helyzet alakult ki, a szomszédos országokban megérelték azt, hogy árasztjuk a katolikus betűt az ő területeikre, a magyarországi ÁVH, hasonlóképpen a csehszlovákiai és a romániai is tiltakozott emiatt. Ekkor kiadták azt a rendeletet, hogy nyugatra igen, keletre viszont nem vehetnek fel a posták küldeményt a részünkről. Gondoltam egy merészt, és ezután Belgrádban adtuk fel a küldeményeket, ez egyik példányzámmal sikeres volt, de utána ott is visszatausítottak bennünket. A következő lépésem az volt, hogy elmentem Zágrábba, a „Glasnik srca Istusova i Marije” szerkesztőségébe, és ott kértem meg, hogy az ő pecsétjükkel postázzák az általam lecimzett küldeményt. Másfél évig ez így működött, aztán Szlovéniába mentem, ahol egy nagyon kedves plébános segítségével újra fél évig fennakadás nélkül küldhettük a Hitéletet szerte a világba. Az ÁVH-ák dühöngtek, tiltakoztak, és így történt meg, hogy betiltották a környező országokban lapunkat, ezért lecseszt a példányzámmunk 13-14 000-re. Ez volt a befogadó képessége Bácskának, Bánátnak és Szelemésnek, valamint Baranyának, ahol éltek katolikus magyarok. Eközben olyan sajtóirada-tat ontotta már a vallási témákat, és nemcsak egyházi sajtó, hanem a rádió és a televízió is, hogy eleve nehéz volt megtartani a már meglévő olvasóinkat. Sajtószokások, hogy az olvasóinknak is legyen saját rovatuk, mi csupán rövid válaszokat adtunk, kimondottan erre nem ténrtünk ki, a mi lehetőségeink ezt nem engedték meg, úgyhogy nem adtuk nagy teret az olvasók rovatának. Lehet, hogy ez komoly veszteséget is jelentett, de így sikerült annak az anyagoknak meghagnyi az oldalszámokat,

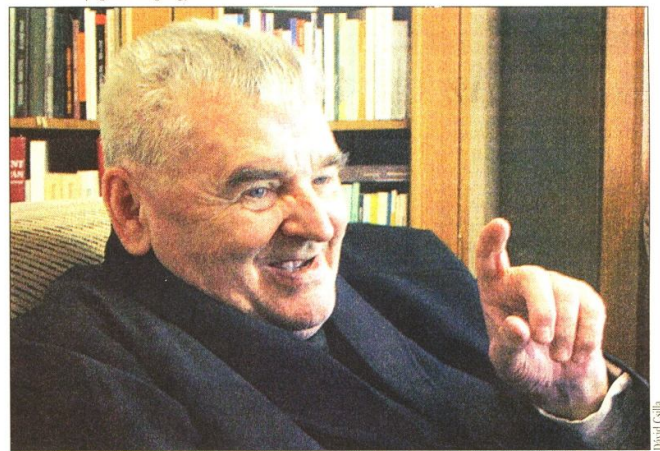
szép számban jelentek meg a miséken. Akkor 700-800 ember jelent meg egy misén, ma már ez egészen másért van. 1988-ban nagybecskereki püspökké avattak, és egy olyan helyre jöttem, amely térség nem volt teljesen ismeretlen.

NYUGÁLLOMÁNYBAN

– Egyházi előírás, hogy minden fópásztor amikor eléri a korhatárt, ez pedig életével 75. éve, fél kell kalmánia a szentatitkárság lemondását, és a szentatya ezt rendszertem elfogadja, legfeljebb egy két évig meghagyja működési ténét az illető püspököt. Annak ellenére, hogy fópásztori hivatásomat lezartam, igyekszem azt adni magamból, amennyi telik. Egy 77 éves egyén nem tud annyit nyújtani, mint tudott 30 vagy húsz évvel korábban, de fontos az, hogy ne legyünk gyümölcstelen fa. Kértem utódomat, hogy a szörványban, ahol már csak lemorzsolódott kis közösségek vannak, ott szerepeljek, és ezt a munkát hálá Istennek úgy érzem, hogy tudom eredményesen végezni.

ELISMERÉSEK

– Volt több, de hadd említem a dr. Sólom László, a Magyar Köztársaság elnöke által részemre adományozott tiszti keresztet. Szabadkai látogatásakor adta át ezt az elismerést, amikor kézfogással is jelezte, az, hogy tudja értékelni amit mi, fópásztorok nemcsak a fópásztori kötelesség teljesítése ténét, hanem a nemzeti megmaradás sikkjén is el tudunk érni azáltal, hogy igehirdetésünket magyar nyelven végezzük a hívőknek a figyelmét arra irányítjuk, hogy legyen vallásunk mellett nemzeti öntudatunk is. Ezt a kitértészt azzal a gondolattal fogadtam el, amit ő is mosolyogva fogadott, hogy a szentírásban az

„Annak ellenére, hogy fópásztori hivatásomat lezartam, igyekszem azt adni magamból, amennyi telik.”

amelyeket szeretünk volna továbbítani. Ez fontos volt azokban az években, amikor egy olyan társadalmi-politikai folyamat hatott a hívőinkre, hogy szükségét érezték annak, hogy valami módon információkat kapjanak a hitizságságról és a vallásierkösi tanításokról, első forrásból érkező közléseket.

Újvidéken először a telepí Szent Erzsébet-plébániára kerültem, majd 1974-től kezdve a szintén újvidéki Sríz Mária neve plébániára, amely a központban van. Ennek a térségnek az arculata teljesen más volt, az itt élő 10-12 000 magyar rjkú katolikusok rögön meg kellett szervezni gondolatomat, mert azoknak, akik a parba kényserültek, és mint ilyenek szerepeltek a közéletben, már nem tudtam továbbítani sem írásban, sem templomi igehirdetésben a hitizságságokat vagy az erkölcsi irányelveket, mert ők már nem vették föl a kapcsolatot velem. Estéknélre jöttem, nagy titokban kértek, hogy menjek ki házukhoz, beszéljék és így viselkedjek, hogy ne lássák, hova megyek. A magasabb beosztásban dolgozók tehát csak félve közelítettek, a munkás családok viszont

Úrjúzás a Lukács evangéliumban úgy közli tanítványaihoz az ide vonatkozó gondolatokról, hogy „ha már mindent megtettetek amit kötelességeitek volt, akkor mondjátok az úrnak, hogy haszontalan szolgáló vagyunk, és tennünk más nem tettünk, csak azt amit tennünk kellett”.

BEFEJEZÉS

– Amit én fópásztoroként nyújtottam hívőimnek, azt ugyanolyan mértékben kaptam és kapom vissza a hívek részéről, nagyon fontos ez az egymás közti gondolati közlekedés, amelyben benne van a vallási élmény, nemzeti hovatartozás élménye, az emberi általános értékeknek az élménye. Egyszóval megtaláljuk magunkat abban a rendkívüli ihleteltségben, amit úgy hívunk, hogy: szép hinni Istenben, szép hinni saját fajánk életében, hinni az egyházban, hinni a magyar géniusz természetességében. Amikor ünnepelünk, akkor kifejezzük a karácsonyt, és ezáltal reménységgel töltjük meg a lelkünket.